

Raewasdit on kardetaw, ta ähwardab merehaigust kallale saata sõitjatele ja hullaminemine on ka hõlbus. Ümber merenurga mööda kuiwa maad minna on waewaline. Aga üks kord peab see teekond tehtud saama, saagu nii wõi nii. Sest ikka ja wanasti ajast saadik on inimese rinnus püüd niisuguste inimestega kokku saada ja nende sõnu kuulda, kes hariduses meist tüli ees, ehk ütlemel libi mehe kombel: kes meist targemad. Tarkus meelitab inimesi oma ümber nagu tuleleel õhtu ajal kärbsed. Tarkus on pealt näha ilus ja himustaw asi, aga ta põletab ning kõrwetab ka hõlpsaste ühte ja teist, kes edemuses liialt ta ligi läheb. Olgu inimene paistusega rahul, mis tarkusest wälja läheb, siis on tal ka küllalt. Aga kes hoolib hoiatamisest ehk noomimisest? Kas kärbes hoolib sellest, et ta käega teda tule juurest eemale peletad? Ehk kas lind hoolib sellest, et ta õõse lennates wasta tule torni wõret võrkas, mis lambitule ette tõmmatud? Ta lendab uueste wasta wõret, senni kui kaela murrab ja wigaselt ehk furnult alla torni jalale maha langeb.

Soomlaste läes pole aga tarkuse tuli ka weel mitte nii põlewa tule näol, mis kardetaw oleks. Praegu rõõmustawad nad alles tarkuse paistusel ja seal wõime julgeste nende rõõmusest osa wõtta.

2. Sõber.

Kui see Sepa Rein mu waenlane oleks, ma arwan, enne õhtut ma walmis ei saaks oma jutustamisega tema wigadest ja tegudest ja õelusest. Aga nüüd on ta mu sõber, laita teda lausa ei taba — kuida ja hakkad sõbrameest laima — kiita ka ei tohi ja on ka igaw tegu, ning nii pole siis mul wana auusa Sepa Reinu kohta õiguse pärast midagi wõimalik öelda. Hakkam praegu teda wõõraste inimeste ees kiitma, mis tuleb sellest wälja? Üks terawa keelega mees küsib warsti nurgast: „Kas sa tabad temast omale waimest saada, wõi soowid sa teda meile koolmeistriks wõi ehk koguni wallawanemaks, et nii oma lõuad kiitust täis wõtab?“ Õdine tuttavam mees sõnab teisest nurgast: „Kiida aga kiida sõbra, eks tema kiida siid iälle teiste ees.“ No ütlegu nüüd üks õige inimene, kas

niisugused tähendused igaühte sõbrahiitusest wersta laugu seale eemale ei aja. Inimene ei tohi niisuguse asja peale hästi mõeldagi, seal on pahandused kaelas. Aga olgu peale pahandused. Kui pahandusi poleks, aga siis saaks keegi ka rõõmu ja rabu maitsta. Oma kasu ma tõeste taga ei aja, kui ehk ühe kiituse sõna peakski ütlema, sest tütar mul mehele minemas pole; kes tüdis oleks meelitamine asjata ja koolmeistri ega wallawanema ametit Rein ei soowi: koolmeistriks pole ta õppinud ja seda ametit põlgaks ta wist weel iseärasiste põhjuste pärast. Ma ei julgeks talle nime-tadagi, et temast soowib keegi koolmeistrit saada. Wallawanem on ta iuba mõnda aega olnud ning selle ameti hiljuti wabatahtlikult oma käest ära annud. Esmene mees oleks teega waihi, suu sulutud. Aga teine ütles ju ka midagi. Talle ütlen, et ma wastakiitmisest ei ibalda, õigus saab siiski õiguseks jääma ning Rein on õiguti tubli mees. Taob randa mis raskus ja tugew on ta ka oma wana ea sees kui karn. Sest pole wiga, et pealagi paksas. Kaelas sooned on alles tugewad. Selle pärast ei tudise ka Reinu pea sugugi, waid selle peale ta oma silmad lööb, selle otsa ta ka waatab, üks woorus, mis mitte igaühe oma pole.

3. Riid.

„Eks jääme siis seekord peale koju,“ ütles Rein, ku ma enne wiimaseid Suwiste pühi tema juure seipkotto astusin Soome lauluvidule minemise pärast nõuu pidama. „Ega meie ärajäemist ometi keegi ei märka. Kui meie ka oma ette inimesed ja mehed pealegi oleme, kes ühegi ees ei pruugi häbeneneda — seal on teisi mehi, kes meist suuremad. Meid ei pane keegi tähele ja meie jääme igal pool teiste selja taga warjule. Ainult need teha se kuniwaks, kes peajagu teistest pikemad on.“

Mis sa kadakas seal kärsed, ütles kunst, kui kadakas selle üle kaebas, et kunst lõi päikese kiired tema eest ära warjab. Ole rahul, Sepa Rein, meie oleme ikka ja jääme madalaks maakatjaks puruks, teist on küllalt kes oma latwu pilwesse ajowad. Kaebagu kadakas nii palju kui süda kut-